

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Hivatalos tudósítás.

Gróf Vécsey tábornok főhadi szállásáról f. hó 25-ről következő jelentést intézett a' honv. bizottmányhoz.

„Épen most veszem Mesterházi őrnagynak másolatban (C. alatt ide mellékelt értesítését a' Czibakházán tegnap történt ellenséges megtámadásról, melyet derék seregeink a' nevezett Mesterházi és Leiningen őrnagyok vezénylete alatt nemcsak bátran és vitézül visszavertek, hanem egyszersmind az ellenségnek tetemes veszteséget is okoztak.“

Tabornok ur jelentése szerint e' csatában különösen kitűntették magokat a' 19-ik serezed 3-dik z.alja 's különösen Talabér hadnagy, ki személyes vitézségéért érdemel különös elismerést, mint nem különben az utászok századosa Pottak Lajos is.

Maga az (C. alatt fölhevott értesítés febr. 24. ekként szólt.

„Ma reggeli háromnegyed 6 órakor a' sánczokhoz (Czibakháza mellett) rendelt előőrseim észrevevék, hogy Varsány felől az ellenség előrenyomul; mire a' mieink csatakész rendbe állítottak 's tüstént ágyut küldék a' szükséges fedezettel Nagy-Kér felé az ellenség előnyomulásának 's ha lehet visszavonulásának is gátlására; a' többi ágyuimat részint a' helység baloldalán, részint a' hid mögé elhelyezém.

Az ellenség ereje 6 osztály lovasságból 2 zászlóalj gyalogságból, u. m. a' Károly főhg. és bánáti ezredbeliekből, egy 6 fontos, egy 12 fontos és egy röppentyű ágyu ütegből állt.

A' csata reggeli 8 órakor kezdődék, mindjárt kezdetben leszerelék tüzeink az ellenség 2 ágyuját, azonban folyvást tartott a' tüzelés, 10 óra tájban az ellenség 2 gyalog z.alja és 2 ágyuütege előbbre nyomult 's a' hidat ostrommal igyekeztek elfoglalni, de kartácsaink által ebben meggátoltattak. E' közben elküldöm gr. Leiningen ör-

nagyot a' 19-ik gyalogezred 3-ik z.aljának három századával 's a' pozsoni vadászokkal csatárlánczban a' hidon át 's visszaverők az ellenséget. A' csata hevében gr. Leiningen őrnagy az ellenség néhány fegyvereseit mieinknek tartván, azok által körülvetetett 's elfogatott épen akkor, midőn már az ellenség gyalogsága folytonos visszavonulásban volt; ekkor a' közülök visszamaradtak, szám szerint mintegy 60-an, Leiningen őrnagyot magokkal vivék a' hid közelében levő korcsmához. Látva ezt a' mieink, a' Schwarzenberg nevét viselő gyalogságot többé visszatarthatni nem lehetett, „el van fogva őrnagyunk“ kiáltással rohantak előre, követve a' többi majd nem minden gyalogság által és szemközt az ellenség majd minden ágyuival 's 6 osztály lovasaival — kik azonban a' támadást újabban megkísérteni nem merék — a' mieink megmenték őrnagyukat az által, hogy a' korcsmát ostrom alá vevék.

A' 6 hadosztálybeli utászok szakasza, Pottak századosnak személyes vezénylete alatt, a' leghevesebb ágyu és puskatüzelés közt kétszer rontá el 's anyanyiszor helyreállítá a' hidon közlekedést.

A' korcsmastrománál az ellenség részéről 17-en estek el, közöttök 2 tiszt és pedig egyik Lord Digby — a' Jellachich buszároktól, másik Ivánovics százados. Ezeken kívül 2 tiszt 's 31 közvitéz elfogatott.

A' 19-dik gyalogezredbeli hadnagy Talabér különösen kitűntette magát. Ő törte be a' korcsmaja ajtaját, ő rohant első az ostromlott korcsmába.

Erre az ellenség teljesen visszavonult. 'S ezt még ideje korán tevék, mert már ekkor a' Damjanics tábornok serege is közeledék, melly azonban a' csatában részt nem vett.

Az ellenség visszavonulása délelőtti 11 órakor történt, halottait és sebesülteit 9 szekeren vivén maga után.

Részünkről eddig 2 halott és 17 sebesült van, ezek közt Goldstein főhadnagy az 52-ik ezredbeli 3-dik z.aljtól, kinek balfülén gyenge sebet ejtett egy puska golyó. Azonban fájdalom se-

besülteink közül aligha még néhányan el nem halandanak.

Említetlenül hagyám azt, hogy én az ágyu ütegek czélszerűbb elhelyezése végett 's azért, mert egy ágyugolyó által elkábítottam, kénytelen valék a' bal szárnyra sietni 's a' hidvédelmével gr. Leiningen őrnagy urat megbízni, ki is az ellenség megszőkkenését helyesen használva, zászlójával rohammal ment keresztül a' hidon, ő vala első ott 's így történt, hogy a' derék őrnagy megcsalva az ellenséges sereg ugyan azon színű hajtókája által, minőt a' miéink is viselnek, elfogatott 's csak z. aljának bátorsága és vezéréhez ragaszkodása mentették meg. Midőn a' z. aljának az ellenség előtt történt „éljen“ fölkiáltásai között visszahozatott, én a' hidon üdvözöltem őt 's a' derék őrnagy azt ezen szavakkal viszonozá, „most már kétszeresen tietek vagyok.“

(Közlöny.)

Nem hivatalos rész.

Besztercze, febr. 28. Az ellenség ismét egész Bukovináig visszaveretett. — Fehér hangon irt 's újabb lazongásra bujtató proclamációi 's ígéretei, ismét hazugságok voltak mint mindig. — A' leggyalázatosabb árulás következtében, mellyet elfogott levelei is kétségen kívülé tesznek, — elfogta volt néhány katonánkat 's ágyunkat. De ez árulás 's rablást drágán fizeté meg. Öreg vezérünk Bem tábornok, noha sebe még nem gyógyult be, febr. 23-án elindult Medgyesről 's már 26-án Urbán uram Borgo Prund 's Tihán túl futott. Tábornokunk sehol se pihent, csak az említett két, egy falut tevő, helységek-nél. Rusz mellett kezdődött a' csata, melly Borgo Prund előtt forma szerinti ütközetté vált 's két óránál tovább tartott. — Vitéz sergeink mindennütt győztesek voltak 's Tihából szuronyal ütték ki az ellenséget, egyik házat a' másik után 's egyik kerítést a' másik után ostrommal vevén be. Az ellenség nem akarta oda hagyni meleg fészket, de mind a' mellett kénytelen volt az éjet a' havasok fagyában dideregni át. — A' mi veszteségünk 3—4 halott 's 10 sebesült.

Az ellenség több tiszteket veszített 's halottjainak száma 15; sebesültjei két anyyninál is több. A' Bukovinába vezető ut már most ugy el van zárva, hogy az ellenségnek aligha lesz kedve még egyszer betörni próbálni. A' derék Dobay őrnagy leend e' szoross utat őrző Leonidásunk.

A' csata vezetése alezredes b. Bánffy Jánosra volt bízva, melly tábornokunk fő felügyelete alatt, ennek teljes megelégedésére végződött. Sergeink általánosán derekúl viselték magokat, különösen az ifjú székelyek. Gager főhadnagy, a' rettenthetlen tüzer, a' csata mezőn kapitánynya lép-

tetett elő, ugy szintén az alezredes Bánffy segédje is. A' törzstisztek, kik ezen expeditioban alkalmazva valának, a' fővezér megelégedését megnyerték. Különös kitüntetéssel említendők: Peretz, Dobay, Klement, Makrai őrnagyok, mint szintén a' székelyek minden vezénylő tisztei. Midőn a' tábornok estve későn, a' legszélső előőrsi helyről szállására visszatért, ezer meg ezer torokból hangzott: éljen az öreg ur!

Bem tábornok ma visszaindul Medgyesre 's a' Beszterczevidéki katonai főparancsnokságot Tóth Ágoston alezredesre bizza.

Éljen a' magyar! éljenek derék hadfiaink! éljen a' mi atyánk Bem tábornok! Testvéreim imádkozzatok e' drága életért.

Egy szem tanu.

Országgyűlés.

Előleges közlés a' nemzetgyűlés febr. 26-ki üléséről.

Az elnök jelenté, hogy seregeink egyesülvén, a' honvédelmi bizottmány elnöke jónak látta egy két napra a' táborba elmenni. — Szaplonczay felszólalására Madarász József indítványa a' Debreczenben megjelent és meg nem jelent képviselőkre nézve, holnap tárgyalatni fog. — Napi renden volt Halász Bódi javaslata a' honvédelmi bizottmányról, melly azonban elmellőztetett. — Javaslatainak indokolása közben Eszék várának feladását pendíté meg, mire nézve Mészáros L. hadügyminister és Madarász L. honvédelmi tag kimerítőleg feleltek, miből értesülvén a' ház, hogy e' várunk feladása hallatlan árulásnak tulajdonítandó, Madarász L. indítványára kinyilatkoztatta, miszerint mind azon tisztek, kik az eszéki vár feladásán jelen voltak, mind addig becstelenek és hazaárulóknak tekintetnek, míg a' hadi törvényszék előtt vétlenségeket be nem bizonyítják. (Közlöny.)

Udvarhelyszékről, febr. 12-dikén.

Hogy az udvarhelyszéki székelyek azoknak az ivadéki, kik elhagyva az igaz istent sárga bornyuhoz szegődtek volt, a' sinai hegy alatt; arról Horváth István kezeskednék... ha élne; de kezeskedik az ő magok viseletök, mert elhagyván a' haza és nemzet szent ügyét, gyáván a' sárgafekete lobogóhoz állottak volt, természetesen „az ő nemök szerint.“

„Nem volt puskánk“ „nem voltak vezéreink“ „s jöttek a' polákok az oláhok 's muszáj volt azt tenni mit tettünk.“ Így mentik magokat.

Atyámiai! legyen nektek a' ti mentségtök

üdvötkre 's valeat quantum potest! De hát „musháj,” volt-e az: hogy ti a' tudományos embereket, tisztviselőket, „nem ös emböröket“ üldöztétek; azoknak házaikat, vagyonaikat kiprédáló oláhoknak segítségül legyetek 's még magatok hívjátok az oláhokat az „urak“ vagyonaira? A' volt-e: hogy az ártatlan menekvőt az erdőkről bevadászások 's oláh gyilkosok kezébe adjátok? A' volt-e, hogy 5 forintot kérjetek oláh vezérektől ha ez vagy amaz urat megölitek, vagy hollétét eláruljátok? A' volt-e: hogy az üldözött idegeket a' falutokban be nem fogadtátok? A' volt-e: hogy Heydtenak minden parancsait csuszva mászva telyesítettétek?

Atyánkfiai! mindezeket tennetek nem volt „musháj.” Bizony édes atyánkfiai ha Verbőczy most írná Hármaskönyvét, kihagyná legalább rólatok, a' „genus hominum bellicosissimum-ot.”

De az igazságot szem előtt tartva a' maga neme szerint, egy ellenvetésteket méltánylom! Azt mondjátok: „nincs vezérotek!” Igazatok van! Fájdalom! talán egy törvényhatóságban sincs olly keves intelligens ember mint a' miénkben 's az a' keves is a' mi van párt szellemtől van usque ad nauseam saturálva. Ha egyik párt feljül került nem abban járt, hogy a' közügy gyenge csónakja ohajtott partfelé haladjon, hanem abban, hogy személyes boszszuját a' más párt emberein, alattomban vagy nyíltan éreztethesse. Csupán egyben egyeztek meg mindaján: abban t. i. hogy mind bal mind jobb sorsban... ittak 's isznak mindannyi kefekötő; exceptis excipiendis. — Balsorsban gondülés végett, jobb sorsban pedig örömben 's a' szék sorsa? azt néha időtöltésből bízták az uristen jószágára.

Nem csoda tehát atyánkfiai! hogy ti illy főnökök alatt nem azon az uton haladtatok, mellyre a' teremő vezényelt volt, hanem éppen megfordítva hátra felé. Jövendőre azért mossátok le a' gyalázatot magatokról azzal: hogy a' haza szent ügye mellől ne táguljatok, azt szóval és tettel mozdítsátok elő. Azon honfiak, kik nem isznak mint a' kefekötő, nem kártyáznak mint a' rablók, hanem az éjjel a' haza sorsa fölött viraszszak, a' nappal annak java előmozdításán töltik: meg fogják mondani az utat és módot, mellyen haladva polgári kötelességeket teljesíthetitek. — De aztán azokat többé ne üldöztétek!

Azon egyéneket pedig, kik benneteket eddig is csaltak 's talán ezután is akarnának, ki fogjuk név szerint minden irgalom nélkül az időszaki sajtó útján a' közvélemény pellengéréhez állítani, — hogy vegye jutalmát mindenki „az ő neme szerint.”

E' cikk elején említés vala az Udvarhely városi polgárokról is, nem háttérben hagyandók ezek is; egy pár igénytelen szót emelni rólok sem árt „az ok nemök szerint.”

Melly székely városnak egy szász főbirája, egy örmény esperesje és egy schwarzgelb magyar tizedesse vagyon: lehet képzelni azon város istentől elrugaszzkodott szellemét!

Hanem, hogy mindenkinek megadjuk az övét az ő neme szerint: tehát az udvarhelyiekről irok a' jövő alkalommal; most a' tért polgári tisztelettel át engedem egy más nálamnál avatottabb polgártársamnak.

X. Y.

A Magyar tűzér.

És a' tűzér a' csaták nagy harangja, a' harmadik virágszál az ország bokrétájában, nem érdemli-e meg a' szép szót?

Uj ember a' tűzér Magyarország földén; Lukács és Makk teremteték. Teremhet e' illy fán egyéb, mint cserkoszoru a' hősök homlokára?

Midőn embert hittak a' magyar hadsereghez, elment csifra tisztnek sok csifra ur. De a' magyar mérnök nem vágyott tiszti ruhára; keble a' hazáért égett és nem tisztségért; beállott az ágyu mellé közlegénynek.

Mert nem lehet jobbat mérni, mint pusztító halált az ellenségre. Pusztító halált mér a' tűzér.

Mig a' csatár egyenkint osztja a' halált, tuzet számra méri a' tűzér. Kiméri az ellenség távolságát, kiméri a' löpor erejét és mennyiségét, szögletre méri ágyuját; és ennyi mérés után nem mer az ellenség motczanni sem.

Ha sokat is mer az ellenség de mindent ki mér a' tűzér. Kiméri, mert tudja, hogy nem lehet a' körből negyszöget csinálni, ssm négyszöget a' körből. Sok négyszög mértföldre terjed Magyarország minden vármegyéje.

Héjh ha mind ezt tudná az ellenség, nem törné a' fejét hasztalanul azon, hogy e' sok négy szöget bekörítse. Nem lesz a' négyszögből kör; nem lesznek a' megyékből kerületek. Meg mutatja ezt a' magyar tűzér.

Mert minden négyszög három szögletén egy honfi áll: huszár az egyiken, honvéd a' másikon tűzér a' harmadikon. Negyedik szögleten az ellenség keringel; de a' ki a' három szögletet bírja, a' negyediket bizonyosan eltalálja. Tudja ezt a' tűzér.

Nincs nagyobb uraság, mint a' hazát szolgálni. Szolgálni az ágyu körül ez legszebb uraság a' hazában.

Három a' táncz a' csárdában; három hős van a' hazában: huszár, honvéd és tűzér. Édes fia a' hazának mind a' három; soká éljen mind a' három! mert nem szopik addig az ellenség tejet e' jó anyától.

Mindegyiknek két szótagból áll a' neve, mindegyik tíznek felel meg az ellenség zsoldosai közül hármat porba sujt, hármat megsebesít, a' többi négy pedig neve hallattára megfutamodik.

Földön fut a' puska golyója; mint a' cserebogár; földön suhog a' kard aczélja mint a' szunyog; de a' tüzer lövése magassan feljár a' levegőbe mint egy plánéta, mind a' kettőnek ellipsis az utja... De a' föld plánétája mindent eltáplál a' maga hátán még az ország ellenségét is; holott a' tüzer plánétája megrontja az ellenséget és vést hoz rája, mint az üstökös csillag.

A' mint égbent tesznek az égi testek, azt viszvéghhez földön a' tüzer de hatalmasan. Ágyuja mint a' mennykő dörög, golyója mint az istennyilla rombol; bombája a' nap; a' kartátsok csillagai; 's van üstöke is: a' röppentyű.

És ha holdvilág kell az éjszakában, föl eresztí a' tüzer fénygolyóját, s' világosság terül el az ellenség ármánykodásai felett.

Kard függ a' tüzer oldalán, de az ágyuja négy kereken jár. Kereken hord halált az ellenségre, mert az ország ellensége kereken törni való.

Könnyen jut a' tüzer szeretőhöz, de nem keresi, mert kedves ágyuja legfőbb tárgya szíve szerelmének.

Barátja is sok van neki, de nem jár utánok. Nincs biztosabb barát, mint a' töltött ágyu; nincs kedvesebb szerető mint a' kisütött ágyu mert ez csak akkor szól mikor a' tüzer akarja. És mikor szól, csak az ellenséget fekteti ágyba.

Szeretője az ágyú a' tüzernek és barátja. Pillantása rajta függ, szíve felé dobog, 's ha izmos derekát átöleli nincs ölelés mely édesebb lenne e' világon. 'S ha sok bort nem iszik a' tüzer, azt azért teszi mert őt ágyuja szerelme részesíti.

Réven viszik a' honvédet; hidon nyargal a' huszár. De a' tüzer átrepül legszelesebb folyón, nappal gyorsabban a' fecskénél, éjjel hevesebben a' vércsénél, 's mindenkor úgy, mint halálmadara az ellenségnek.

Kapun vágat a' huszár az ellenség várába; hágsón mászik fel a' bátor honvéd. A' tüzer rést ló magának a' legerősebb bástyafalon; romok alá temeti az ellenséget, a' romok felett pedig maga megy be diadallal.

Legfiatalabb gyermeke a' tüzer a' hazának de azért oly erős annak szeretetében, mint akár ki más. 'S hogy mi lesz belőle, ha ki fejlik, szólhat rólla Pákozdi és Schwechat. Sok ellenség elnémult ott, a' ki most örömet szólna, ha lehetne.

Szeretni a' hont a' tüzer legédesebb érzelmével harcolni érte szenvedélye. Halált szorni ellenségre mestersége; vérént ontani gyönyörűsége irtani tudománya. Életét a' honnak szentelni büszkesége; meg halni érte dicsősége... Illyen a' tüzer.

Három dolog van a' mi meszsziire elhat, de

a' negyedik elragyog túl mindenben. Meszsziire meglátszik az ágyu lobbanása; meszsziire elhallik mennydörgése, meszsziire eljut öldöklő töltelése. De a' mi tuljár és tulragyog mindeneken: az a' magyar tüzer dicsősége, midőn a' huszár és honvéd mellett az ő neve is betölti Európát hírfényével.

Éljen a' tüzer! (Közlöny.)

Legujabb. Nagyszerű események hirtel kezd terjengeni, mik ha valósulnak tavaszra új fordulat történhetik Europa ügyeiben. Most csak röviden.

A' nápolyi király, e' legelvetemültebb ivadéka a' Bourbonfajnak, kinek minden csepp vére egy áruló, meggyilkoltatott.

A' toscani nagyfejedelem — ki ceteris paribus legszabadelműbb volt, úgy Olaszhon fejedelmei, mint az austriai ház tagjai közt, de az új kort felfogni teljességgel nem tudá — megszökött Florenczből. A' foradalom győzött.

Romában a' köztársaság kikiáltott.

A' bécsi bankárok Austriától a' kölcsönt megtagadták. Ennek folytában kényszerített kölcsön lón tervezve; de hír szerint a' különben nem igen vitéz kremziri nemzetgyűlés ezt is egész alázatossággal megtagadta.

Tavaszodik.

A' legázolt emberiség jajt kiáltott, 's fenn az egekben hallják a' szenvedők átkait.

Tavaszodik. (Közlöny.)

(1) A' kisebb nevelédnek (Convictusnak) felkelhető javai u. m. on, réz — 's porcellán edényei — asztalneműi — asztalok — padok — sertések — lovak, borok folyó év és hó 6 7 — 8-kán tartando árverés uttyán eladattnak, a' fekvő javai pedig u. m. majorok közt lévő 2 kertje, szántóföldei, kaszallói, folyó hó 9. 's következő napjaiban 1 — 2 — 3 évekre haszonbérbe fognak kiadatni. (3)

(2) Dobokamegyének legszebb vidékén fekvő kerlési birtok, a' már esmeretes regényes Cserhalom, még a' horáktól és segéd társaiktól is megkimélt épületeivel károsított kertjeivel, feles gyümölcsösseivel, szántó és sok kaszálóival, nagy szőlővel és új modorban épült, biztos helyen álló, hat kövü jövedelmes malmaival, hat és több évekre is haszonbérben, az időhöz alkalmazott áron kiadó. Értekezni lehet magával a' birtokossal, Bethlen Lajossal. (3)

(4) A' Bányabükki posta állomás több évekre haszonbérbe, vagy örökösön 's minden órán megszerezhető — értekezni lehet iránta Kolozsvárt, Óvár gr. Mikes háznál, Rác Mozses praefectus ural. (6)

HIRDETMEŊY

(2) A' kinek eladó két hámos lova van jelentse magát a' Szentegyházutczában a' Kozma István háznál. (3)